

Gyógyszerésztörténeti közlemény

Gyógyszerészet 30. 376—379. 1986.

Dr. E. R. Haugseth norvég gyógyszerész magyar kapcsolatai

DR. ZALAI KÁROLY ÉS DR. GOMBOS PÉTER

A szerzők közleményükben feldolgozták dr. E. R. Haugseth norvég gyógyszerész (1879—1935) munkásságát és pályafutását, amely gazdag magyar vonatkozásokban is. 1916-ban Budapestre került és az itteni Egyetemi Gyógyszertárban nyert alkalmazást. Hazatérése után a Világháború befejezése után jól szervezett akciót indított a magyar gyógyszerészek anyagi támogatására. Ezen munkásságát a magyar hatóságok is elismerték. A Magyar Gyógyszerészeti Társaság levelező tagjai sorába választotta, a Magyar Vöröskereszt kitüntetésben részesítette. Élete végén mint gyógyszerlári inspektor dolgozott a Norvég Királyi Egészségügyi Minisztériumban.

*

Magyarországon még élnek idős kollégák, akik emlékeznek a nemes gondolkodású, sokoldalú és színes egyéniségű Haugseth gyógyszerészre. Hivatásának rendíthetetlen munkása volt, hivatászeretetét talán csak emberszeretete, humánuma szárnyalta túl. Így emlékeznek róla a magyar kollégák.

Haugseth házassága révén került bensőségebb, szorosabb kapcsolatba Magyarországgal, a magyar néppel, ugyanis feleségül vette a magyar születésű Lamács Lujzát.

Családi adatai, tanulmányai, ifjú évei

Haugseth, Enoch Ragnvald Steinkjer-ben született 1879. július 6-án. Szülei: apja: Ole Haugseth, tanító, anyja: Ragnhild Paulsen. Elemi iskoláit Steinkjerben végzi 1894-ben, latin érettségét tesz 1897-ben. Gyógyszerészgyakornoki vizsga 1900-ban. 14 hónapig dolgozik mint kisegítő, államvizgázik 1902-ben, jó eredménnyel. Különböző gyógyszerházakban dolgozik 1909-ig, közben 1907-ben megalapít egy gyógyszerházat Trondheimben. 1909—12 között a Farbenwerke vorm. Meister Lucius und Brüning, Hoechst a/M-nél dolgozik. Tanulmányait folytatja Bernben és Strassbourban 1912—16. A „doctor philosophiae” fokozatot Bernben a világhírű Tschirch professzor vezetésével és intézetében a „Zur Kenntniss der natürlichen Chrizazin Derivate” című értekezésével szerzi meg. Dolgozik Zürichben a kantoni kórház gyógyszerházában 6 hónapot [1].

A Magyarországon töltött évek

Budapestre 37 éves korában, 1916-ban került, az I. Világháború derekán. A Budapesti Királyi Magyar Tudomány Egyetem Egyetemi Gyógyszertárában mint gyógyszerész nyert alkalmazást, 1916. VIII. 15-től 1918. VII. 1-ig. Az intézmény napjainkban is használatos Személyzeti Nyilván-

tartó Könyvében [2] róla az alábbi bejegyzéseket találjuk:

„Dr. Haugseth Enoch Ragnvald norvégiai illetőségű. Munkába lépett: 1916. VIII. 15. Kilépett: 1918. VII. 1. Bizonyítvány: 1918. VII. 1. Jegyzet: Norvégia, Apothekvisitator. Medicinaldirektoratet. pr. Sandviko-Norwegen, Villa Vallerlien. Külföldi honosságú lévén nem jelentetett be.”

A Haugsethnek munkát, megélhetést és szellemi tápot adó Egyetemi Gyógyszertár azokban az években az 1635-ben Pázmány Péter kardinális által alapított, majd 1769-ben Mária Terézia királynő által orvosi karral kiegészített Királyi Magyar Tudomány Egyetem relatíve fiatal és új intézménye volt. Szükségességét közel egy évszázada többen bizonyították, sürgették felállítását, a szűkös anyagi helyzet következtében ez valójában csak 1907-ben valósult meg. Az Egyetemi Gyógyszertár felállításában és berendezésében Dr. Matolcsy Miklós gyógyszerész és orvos fáradozott, aki egyben az intézet első igazgatója, professzora is volt. Az alapítás indokolásának megfelelően az Egyetemi Gyógyszertár feladatai közé tartozott: az Egyetem klinikáinak gyógyszerellátása, a Gyógyszerészet című kollégium elméleti és gyakorlati oktatása a gyógyszerészhallgatók számára, továbbá gyógyszerészeti tudományos munka [3].

A ma is meglévő, időközben más épületbe áthelyezett, több ízben korszerűsített intézet feladata változatlan: gyógyszerellátás, oktatás, tudományos munka.

Az Egyetemi Gyógyszertár Budapest főváros, sőt az egész ország gyógyszerészetében kiemelkedő, előkelő helyet foglal el, ahová bejutni, fizetett, vagy akár fizetetlen, díjtalan gyakornoki állást kapni nem volt egyszerű dolog. Ennyi év elteltével nem lehetett megállapítani, hogy Haugseth, mint külföldi, milyen kapcsolatok révén kapott itt alkalmazást. Az is feltételezhető, hogy éppen mint norvég állampolgár, aki előzőleg Bernben, Strassburgban és Zürichben is tanult, váltotta ki Matolcsy professzor ezirányú döntését.

Az Egyetemi Gyógyszertár már azokban az években is több volt a magyar gyógyszerészet fejlődésének történetében, mint ahogy azt az előzőekben röviden leírtuk. Központja, kovásza lett a magyar gyógyszerészet tudományos, szellemi fejlődésének. Itt — Haugseth személyével kapcsolatban — csak két tényezőre kívánunk röviden utalni.

A magyar gyógyszerészképzés a budapesti egyetemen az Egyetemi Gyógyszertár 1907. évi felállításáig kizárólagosan bölcsészkar és orvoskar intézetekben folyt. Az Egyetemi Gyógyszertár volt az Orvoskar első olyan intézete, amely kizárólagosan

gyógyszerészképzési és gyógyszerészeti feladatokat (gyógyszerkészítés és gyógyszerellátás) látott el. Ez magában hordta alapításától fogva annak lehetőségét, hogy a gyógyszerészet szinte összes szakterületeit gyakorlatilag művelő intézet osztódással elősegítse további önálló intézetek, tanszékek megalakulását. Ez első ízben elég hamar, hét évvel az alapítás után, már 1914-ben bekövetkezett a Gyógyszerismereti (Pharmacognosia) Intézet önállósodásával, másodszer 1946-ban, a Gyógyszerészeti Intézet leválasztásával [3]. Az Egyetemi Gyógyszertárban dolgozó Haugseth a már jogilag önálló, de gyakorlatilag egy épületrészben elhelyezett Pharmacognosiai Intézet tudományos munkájába is bekapcsolódott és részt vett a kutató-oktató munkában.

Az Egyetemi Gyógyszertár fent leírt szerepe elősegítette a gyógyszerészképzés intézeti hátterének fejlődését, végső soron az önálló gyógyszerésztudományi kar 1955. évi megalakulását [4].

A második tényező, amely a magyar gyógyszerészet tudományos fejlődéséhez vezetett a „Gyógyszerész Oktatók Baráti Köre” megalakulása volt, amiben néhány egyetemi oktató mellett az Egyetemi Gyógyszertár gyógyszerész-tanárságának jelentős szerepe volt. A 24 alapító tagból álló baráti kör tagjai intenzív szellemi tevékenységet fejtettek ki, továbbképző és tudományos előadásokat tartottak, s ezzel jelentősen hozzájárultak a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság 1924. évi megalakulásához. A tudományos egyesület megalakulásának körülményeit és célját a korszak neves szakvezetője, dr. Deér Endre így foglalta össze: „Tudományos gyógyszerészeti egyesület volna hivatva a gyógyszerészetben egyre nagyobb tért foglaló merkantilizmust a legszükségesebb mértékre csökkenteni és helyébe hivatásunk tudományos felfogását állítani, amelyből rendünk megbecsülése fakad.” [5].

Szülőhazájából segíti a magyar kollégákat

Az I. Világháború tragikus kimenetele, a Trianoni békeszerződés Magyarországon nyomorúságos és nehéz állapotokat teremtett. Haugseth visszatért hazájába, ott vállalt munkát, s nem feledkezett meg magyarországi gyógyszerész kollégáiról sem.

1918 és 1927 között Oslóban a Baerum Droge and Kem. Forretuing gyógyszernagykereskedés igazgató vezetője, s ezen munkája mellett más területeken is dolgozik: 1922 és 1931 között Oslóban a Magyar királyi segédkonzuli tisztelet látja el.

Már nem sokkal a magyarországi tartózkodásáról való hazatérése után 1920-ban a „Norges Apotekerforenings Tidsskrift” szaklapban [6] a magyarok megsegítését kéri a norvég gyógyszerész társadalomtól. Felhívásából néhány gondolat, megállapítás és részlet:

„Segíts! A békeszerződések aláírása után hírt vettük, hogy milyen nagy nyomor van Közép-Európában, különösen Németországban és Ausztriában. Amíg ezek az országok gyorsan megkapták a békét és az ezt követő segítséget, addig majdnem mindenki megfélemlített arról az országról, ahol a nyomor, éhezés a legnagyobb, Magyarországról. Amíg

a kérő levelek szinte zápor módjára estek a németektől és osztrákoktól, addig semmi kérés nem jött a magyaroktól. A magyarok büszkéek ahhoz, hogy kolduljanak. Ők csendben siránkoznak, rosszabbul, mint bárki más! Az „Éhezők segítői”-nek véletlenül jutott a kezükbe egy felhívás, amit néhány itt élő magyar hölgy szerkesztett a magyar helyzetről, és a „segítők” magyarországi látogatásuk után kijelentették: sem a németeknél és osztrákoknál soha nem volt oly nagy nyomor, mint Magyarországon. A nyomor oly hajmeresztő, hogy nem lehet leírni. Ezt én is alá tudom írni, mert én ott éltem a háború első 3 évében és számtalan levél ottani családtól, barátoktól, a lehetetlen helyzetről ír.

Már ottlétem alatt hihetetlenül csökkentek a megélhetési lehetőségek, végül csak a háborús munkások kaptak elegendő ételt. Ennél jobban kifosztott országot nem lehet találni. A lakosság csak kis százalékának van elég élelme.

A tüdőbetegek száma horribilis — ez mind a csekély élelmezés, az éhezés eredménye. Amíg az állami alkalmazottak fizetése 3—4-szeresre emelkedett, addig az árak a 70-szeresére mentek fel. Ami a magyar gyógyszerészeket és gyógyszerésztárosokat illeti, ők valószínű, sőt biztos, nem kivételek. A gyógyszerárak is hihetetlenül emelkedtek, így a lakosság a patikát csak a legszükségesebb esetben keresi fel. — Nem tudják az alkalmazottakat fizetni az árak emelkedésének megfelelően. Nagy a munkanélküli gyógyszerészek száma, mert sokaknak menekülni kellett a békeszerződés által elkapcsolt magyar területekről. Sok kolléga éhezik! Hogy rajtuk egy bizonyos ideig segíteni tudjunk, kérem a SEGÍTSÉGET. Vagy pénzben — egy összegben — vagy havi támogatást egy bizonyos ideig. Nekünk, az aránylag jólétben élő északiaknak, biztos nem lesz nehézségünkre a segítség, és mert a mi valutánk jó (100 norvég korona = 2600—3000 magyarnak felel meg), sok kollégát lehet szerény adománnyal segíteni.

A barátom, Kosch Artúr a budapesti Angyal patika tulajdonosa, örömmel vállalja a norvég segítség szétosztását és biztosítja, hogy a segítség oda fog jutni, ahol a nyomor a legnagyobb. A szétosztás a budapesti gyógyszerésztársaságokon keresztül fog történni, melyek majd nyugtát és elszámolást is küldenek vissza. Segítsd a nyomorgó kollégákat! Gyors segély duplán hat! A segítséget kérem nekem küldeni. Cím: Holmens gt. 3, Kristiania (Oslo). E.R. Haugseth.” [6].

Az első felhívás már eredményt hozott, Haugseth érvei meghozták a magyar gyógyszerészek megsegítését. Erről tanúskodnak Haugseth további közlései, a Norges Apotekerforenings Tidsskrift számaiban az alábbi részletezés szerint:

A magyar gyógyszerészek segélyezésére 1920. dec. 9.-éig csak 14 gyógyszerész-tulajdonostól és 21 gyógyszerésztől érkezett támogatás, mely összeget átutalták a budapesti illetékes bizottságnak. Haugseth megismételte felhívását: „A nyomor nagy, így kis összegek is sokat jelentenek. Segítsd a nyomorgó kollégákat!” [7]

Haugseth „Az első köszönet Magyarországról” címmel 1921 január 11-én számolt be a szaklapban

[8]. „A budapesti elosztó bizottságtól a következő jelentés érkezett: az első 700 norvég koronáért kaptak 39 565 magyar koronát, amelyből 15, 5—7 személyből álló gyógyszerész család kapott 1500—3700 koronát. E 15 gyógyszerésztől a következő levél érkezett (a levelet mind a 15 aláírta): „Megsegítők! Boldogságtól remegő kézzel írjuk nevünket, hogy nyugtázzuk az Önök, jószívű norvégek által küldött segítséget és hogy megköszönjük az Önök ajándékát. Ismét megvan a lehetőségünk, hogy valamit adjunk gyerekeinknek, s így megerősödve megyünk a még előttünk álló nehéz napok felé. Reméljük, hogy ad majd az Isten lehetőséget az igazi köszönet átnyújtására. Addig is Önöket imáinkba foglaljuk.” [8]

A szaklap 1921. márciusi számában [9] Haugseth közli a megsegített magyarok második köszönőlevelét és a további 35 adományozó nevét, a segély mértékét. Egyben további adományokat kér.

A szaklap 1921. évi 264. oldalán [10] Haugseth további 19 személy segélyadományát nyugtázza, s a következőkről számol be: „Az eddig küldött összeg nemcsak az éhezőket segítette ki, hanem hozzájárult ahhoz is, hogy az egyetemi hallgatók be tudják fejezni tanulmányaikat, ami e segély nélkül lehetetlen lett volna.

Nagy a hálaadás, ami onnan jön. A mi kis segítségünk a fennálló valutaviszonyok miatt nagy szükségét fedez. Ha van még valaki, aki segíteni akar, úgy kérem a támogatást gyorsan küldeni, mert a gyűjtést különben abba kell, hogy hagyjam. A magyar viszonyok még olyanok, hogy továbbra is vannak kollégák, akik a jövő telet nagy szomorúsággal várják. Tehát van még szükség támogatásra. A végső zárást Höigaard és Lorentzen kollégák fogják ellenőrizni.

Utóirat: Brantsater kolléga és egy rokona, Hausen nagykereskedő, Kristiansundben magánál nyaraltatott két magyar kollégát. Minden kiadást ők fedeztek.” [10]

Haugseth a lap 1922. évi 160. oldalán [11] is nyugtáztott még utóljára a norvég gyógyszerészek nyilvánossága előtt 7 segélyadományt. Ezzel a segélyakcióban résztvevő norvég gyógyszerészek száma mintegy 120 főre emelkedett.

Haugseth adományakciója nemcsak a segélyezett gyógyszerészek körében váltott ki elismerést és hálát, hanem a magyar gyógyszerészet egyesületeinek vezetőiben is. A Magyarországi Gyógyszerész Egyesület 1921. május 26-án tartott közgyűlése is méltatta Haugsethet, aki a segélyakció keretében hatalmas összeget, 500 000 koronát juttatott a magyar gyógyszerészeknek. Munkájának elismeréseképpen a közgyűlés Haugsethet tiszteletbeli taggá választotta [12]. Hasonlóképpen tiszteletbeli tagja lett a Gyógyszerészalkalmazottak Szövetségének és a Magyar Gyógyszerészhallgatók Egyesületének. A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság, melynek szellemi előkészítésénél Haugseth a budapesti Egyetemi Gyógyszertárban dolgozott, öt levelező tagjai sorába felvette. Munkájának elismeréséül a Magyar Vöröskereszt Rend kitüntetését is megkapta [13].

Dr. Haugsethné Lamács Lujza, aki a segélyakció megszervezésében férjének sok segítséget nyújtott,

1921-ben Budapesten időzött. A Gyógyszerészi Értesítő korabeli száma [14] arról számol be, hogy Budapesten az új városháza termében ünnepelték a norvég gyógyszerész feleségét. A kormány nevében Schlachta Margit nemzetgyűlési képviselő üdvözölte az ünnepeltet, aki az üdvözlésre meghatóttan válaszolt. Haugsethné iránt mély háláját fejezte ki a magyar gyógyszerészi kar is.

Haugseth, mint gyógyszerértári szakfelügyelő

Haugseth különleges képességű szakember volt, akinek érdeklődése és tudása mindig elsősorban a gyakorlati gyógyszerészet felé fordult. 1925-ben két ízben is kérvényezte gyógyszerértár felállításának, megnyitásának a jogát, de eredménytelenül. Pályázott gyógyszerértár ellenőri, szakfelügyelő állásra is, melyet 1927-ben meg is kapott, s így ez év november 1-től mint a Norvég Királyi Egészségügyi Minisztérium gyógyszerértári inspektora dolgozott. Mindig érdekelte, már előzetesen is tanulmányozta a különböző gyógyszerértárak berendezéseit és munkaszervezését, s mint gyógyszerértári szakfelügyelő, széles tudására alapozott kritikájával, pontosságával és egyéni rátermettségével hamar felismerte az egyes gyógyszerértárak berendezési vagy működési hiányosságait. Mint szakfelügyelő, mindent megtett, hogy a gyógyszerértárak szakmai színvonalát fenntartsa és emelje. Ezt az ellenőrző munkáját is kiválóan végezte, mert ebben a nehéz munkakörben is — úgy mint előzőleg — barátokat szerzett magának [13, 15, 16].

A munkakörével összefüggő állandó utazás legyengítette erejét. Utolsó éveiben gyakran betegkedett, de hivatásának rendíthetetlen szeretetét és jókedvét mindvégig megtartotta.

1935. november 13-án halt meg 56 éves korában. Emlékét mind a norvég, mind a magyar gyógyszerészek nagyrabecsülésük kifejezéseként megőrzik.

IRODALOM

1. Christian van der Lagen: Norges Apotekere Og Farmaceutiske kandidater. Oslo 1933. 123. — 2. Gyógyszerészek Törzskönyve. Egyetemi Gyógyszertár, Budapest, 1907. 40. — 3. A Budapesti Orvostudományi Egyetem Gyógyszertárának Emlékkönyve. Budapest 1967. — 4. Végh A.—Zalai K.: A Gyógyszerésztudományi Kar története 1945—1975. SOTE kiadvány. Budapest 1976. — 5. Zalai K.: A Magyar Gyógyszerészet Társaság ötven éve (1924—1974) Budapest 1974. — 6. Norges Apotekerforenings Tidsskrift 1920, 268. — 7. idem 1920. 411. — 8. idem 1921. 28. — 9. idem 1921. 101. — 10. idem 1921. 264. — 11. idem 1922. 160. — 12. Baradlai J.—Bársony E.: A Magyarországi Gyógyszerészet Története. Budapest 1930. 544. — 13. Norges Apotekerforenings Tidsskrift 1927. 378. Ny apotekvisitor. — 14. Gyógyszerészi Értesítő. 1921. 433. — 15. Norges Apotekerforenings Tidsskrift 1935. 317. Apotekvisitor, dr. philos. E. R. Haugseth. — 16. Norsk Farmaceutisk Tidsskrift 1935. 337.

Д-р К. Залан и д-р П. Гомбош: Венгерские связи норвежского фармацевта Э. Р. Хаугсет

Авторы в своем сообщении обрабатывали деятельность и жизненный путь, богатые и в венгерских отношениях, норвежского фармацевта д-ра Э. Р. Хаугсет (1879—1935). В 1916 г. он приехал в Будапешт и начал работать в Университетской Аптеке. После возвращения домой по окончании Мировой войны начал хорошо

организованную кампанию для материальной поддержки венгерских фармацевтов. Эта деятельность его была признана и венгерскими органами. Общество венгерских фармацевтов выбрало его членом-корреспондентом, Венгерский Красный крест удостоил его наградой. В конце жизни он работал аптечным инспектором в Норвежском Королевском Министерстве Здравоохранения.

K. Zalai and P. Gombos: *Hungarian relations of the Norwegian pharmacist, E. R. Haugseth*

An introduction is given on the activity and career of the Norwegian pharmacist, E. R. Haugseth (1879—1935), from Hungarian point of view.

He got to Budapest in 1916 and was employed at the Pharmacy of the University. After the first world war he returned to his native country and initiated a well organised campaign for the financial support of Hungarian pharmacists. His activity in this respect was acknowledged by the Hungarian authorities too. He became a corresponding member of the Hungarian Pharmaceutical Society and was honoured by the Hungarian Red Cross.

At the end of his life he was employed in the Norwegian Royal Ministry of Health as an inspector.

Dr. K. Zalai und P. Gombos: *Die ungarischen Beziehungen des norwegische Pharmazeuten Dr. E. R. Haugseth*

Geschildert werden die auch an ungarischen Beziehungen reiche Tätigkeit und Laufbahn des norwegi-

schen Pharmazeuten dr. E. R. Haugseth (1879—1935). Dr. Haugseth kam 1916 nach Budapest und arbeitete in der hiesigen Universitätsapotheke. Wieder daheim organisierte er nach dem Weltkrieg eine gut funktionierende Aktion im Interesse der finanziellen Unterstützung der ungarischen Pharmazeuten. Die Ungarische Gesellschaft für Pharmazie wählte ihn in die Reihe ihrer korrespondierenden Mitglieder, das Ungarische Rote Kreuz anerkannte seine Verdienste mit einer Auszeichnung. An seinem Lebensende arbeitete er als Apothekeninspektor im Norwegischen Königlichen Ministerium für Gesundheitswesen.

★ *Resumo en Esperanto:*

D-ro K. Zalai kaj P. Gombos: *La hungaraj interrilatoj de la norvega farmaciisto D-ro E. R. Haugseth*

La aŭtoroj en sia publikaĵo prilaboris la verkaron kaj karieron de D-ro E. R. Haugseth, norvega farmaciisto (1879—1935), kiu estas riĉa ankaŭ je hungaraj rilatoj. Li venis en la jaro 1916 al Budapest, kaj oni dungis lin en la ĉi-tiea Universitata Apoteko. Post sia hejmeniro kaj post la finiĝo de la Mondmilito li iniciatis bone organizitan akcion por materie apogi la hungarajn farmaciistojn. Ĉi tiun lian agadon rekonis ankaŭ la hungaraj instancoj. La Hungara Farmacia Asocio elektis lin en la vicon de siaj membroj, la Hungara Ruĝa Kruĉo donis al li honorigon. Ĉe la fino de sia vivo li laboris en la Norvega Reĝa Ministerio de Sano kiel apoteka inspektoro.

(*Semmelweis Orvostudományi Egyetem Egyetemi Gyógyszertára, 1092 Budapest, Hőgyes Endre u. 9. és Dr. Peter Gombos Svelvik Apotek, POB 57 N—3061 Svelvik-Norway*)

Érkezett: 1985. II. 14.

A STANDARD ELŐÍRÁSOKNAK MEGFELELŐ
TEAKEVERÉKEK CÍMKÉI
BETEGTÁJÉKOZTATÁSRA NEM MINDENBEN
ALKALMASAK

Hagenström, U. H. T. és Schmidt, A.: *Pharm. Ztg (Frankfurt) 130, (48), 3102—3105 (1985).*

A teák címkéi a következő adatokat kell, hogy tartalmazzák: a megnevezést (latinul is), az alkalmazási területet, a hatóanyagot, a lehetséges ellenjavallatokat, a mellékhatásokat, az adagolási tájékoztatót és az eltartás módját. Ezzel kapcsolatban a szerzők arra mutatnak rá, hogy ezek az adatok nem mindig kielégítőek a laikus beteg számára. Nomenklatúrai részletkérdések után a felhasználási területtel kapcsolatban óv az orvosi szak-

kifejezések használatától. Kifogásolja azt, hogy utal a címke a gyermekektől elzártnak való tárolásra, mert számos más, a háztartásban található anyag (pl. szeszes italok, cigaretta stb.) sokkal veszélyesebb a nem erős hatású teáknál. Ezután konkrétan, egyes drogoknál kifogásolja a jelenleg forgalomban levő (minden gyógyszer-tár részére beszerezhető) címkék egyik-másik mondatát; illet ábrákon is bemutat. Javasolja: újrányomtatásnál a kifogásoltakat változtassák meg. A szerzők nemcsak hatástani szempontból vizsgálták felül a teacímkéket, hanem abból a szempontból is, hogy azok az öngyógyyszerelést végzők számára az eddiginél több, kielégítő információt nyújtsanak. A változtatás feltehetően folyamatosan lesz szükséges, amint az új ismeretek felmerülnek (12).

Dr. Kempler Kurt